

Paper

Jeugdbescherming en jeugdreclassering 2020

Zoë Driessen,
Stephan Verschuren

April 2021

Jeugdbescherming en jeugdreclassering 2020

Over deze publicatie

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor hulp aan jongeren. Dat is vastgelegd in de Jeugdwet. Om de gemeenten bij de uitvoering ervan te ondersteunen is in de Jeugdwet een regeling opgenomen voor het ontsluiten van beleidsinformatie. De beleidsinformatie betreft informatie over jeugdhulpgebruik en de inzet van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen verstrekken hierover gegevens aan het CBS.

In deze rapportage staan de voorlopige resultaten over de verstrekte jeugdbescherming en jeugdreclassering in 2020, waarbij ook een vergelijking wordt gemaakt met de jaren 2016 tot en met 2019. De resultaten over jeugdhulp worden in een aparte rapportage beschreven.

Jeugdbescherming en jeugdreclassering 2020

Samenvatting

In deze rapportage presenteert het CBS de voorlopige cijfers over jeugdbescherming en jeugdreclassering in 2020. Op 31 december 2020 waren er 32,8 duizend lopende jeugdbeschermingsmaatregelen. In twee derde van de gevallen ging het om een vorm van ondertoezichtstelling en in een derde van de gevallen om een voogdijmaatregel. Er werden in 2020 minder maatregelen gestart, maar ook minder beëindigd dan in voorgaande jaren. Het aantal jongeren met een reguliere ondertoezichtstelling is in 2020 verder gestegen, naar 22 415 jongeren op 31 december. Het aantal jongeren met een reguliere voogdijmaatregel bleef met 9 825 redelijk constant. De gemiddelde duur van ondertoezichtstellingen nam af en bij voogdijmaatregelen nam deze toe. De meeste trajecten werden beëindigd vanwege het bereiken van de meerderjarigheid van de jongeren. Jeugdbescherming kwam relatief gezien het meest voor in de jeugdregio's Zuid-Limburg en Midden-Holland.

Aan het einde van 2020 waren er 5 555 jeugdreclasseringsmaatregelen van kracht. In de meeste gevallen ging het om een vorm van toezicht en begeleiding. Het aantal jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel is verder gedaald, naar 5 445 jongeren op 31 december 2020. Er werden minder maatregelen beëindigd dan in voorgaande jaren, maar de afname was niet zo sterk als bij het aantal gestarte maatregelen. De meeste trajecten werden beëindigd volgens plan en de gemiddelde duur van beëindigde trajecten nam toe. Jeugdreclassering kwam het meeste voor in de regio's Rotterdam en Amsterdam.

Jeugdbescherming en jeugdreclassering 2020

1. Jeugdbescherming

Op 31 december 2020 waren er 32,8 duizend lopende jeugdbeschermingsmaatregelen. In meer dan twee derde van de gevallen betrof het een vorm van ondertoezichtstelling (OTS). In 31 procent van alle maatregelen ging het om een voogdijmaatregel, al dan niet voorlopig of tijdelijk (tabel 1.0.1).

In 2020 was er een lichte stijging te zien in het totaal aantal jeugdbeschermingsmaatregelen. Op 31 december 2020 waren er 1,5 procent meer maatregelen actief dan aan het begin van het jaar. Deze stijging wordt veroorzaakt doordat het aantal reguliere toezichtstellingen is gestegen met 3,1 procent. Bij de voorlopige ondertoezichtstellingen en alle vormen van voogdij was sprake van een afname in 2020.

1.0.1 Aantal jeugdbeschermingsmaatregelen, per type maatregel, 2020*

	Beginstand (1-1-2020)	Instroom	Uitstroom	Eindstand (31-12-2020) ¹⁾
Totaal	32 330	11 630	11 155	32 800
Ondertoezichtstelling	21 705	8 475	7 805	22 370
Voorlopige ondertoezichtstelling	425	1 640	1 705	360
Voogdij	9 905	1 220	1 305	9 820
Voorlopige en tijdelijke voogdij	300	295	340	255

Bron: CBS.

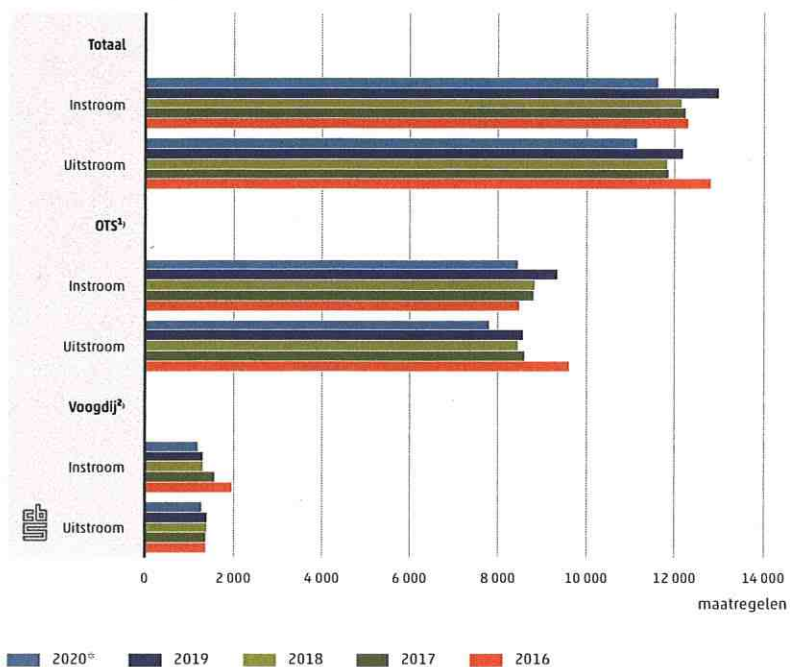
¹⁾ Maatregelen met een einddatum van 31 december tellen niet mee in de eindstand.

1.1 Minder trajecten gestart en beëindigd

Het aantal gestarte jeugdbeschermingstrajecten in 2020 ligt 10,4 procent lager dan in 2019. Ook het aantal beëindigde trajecten is gedaald met 8,6 procent (figuur 1.1.1). De oorzaak van de daling in de instroom en uitstroom ligt mogelijk deels in de uitbraak van het coronavirus in Nederland vanaf maart 2020 (figuur 1.1.3 en 1.1.4).

Ook bij de ondertoezichtstellingen is er een sprake van een daling bij de in- en uitstroom. Net als in de jaren 2017, 2018 en 2019 worden er nog steeds meer ondertoezichtstellingen gestart dan beëindigd. Bij de voogdij zijn er in 2020, net als in de twee voorafgaande jaren, iets meer maatregelen die zijn beëindigd dan gestart. Het aantal gestarte en beëindigde voogdijmaatregelen ligt lager dan in de jaren ervoor (figuur 1.1.1).

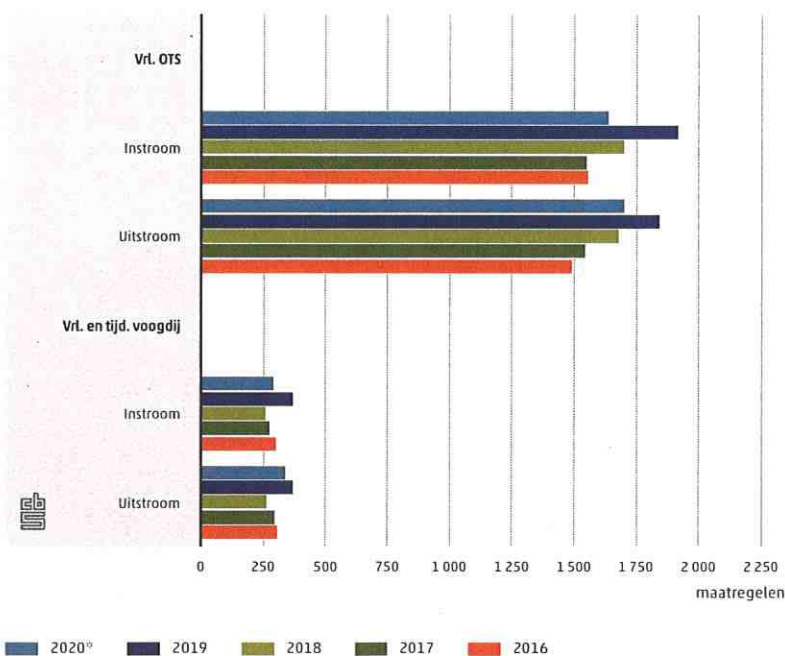
1.1.1 Instroom en uitstroom jeugdbescherming

¹Exclusief voorlopige ondertoezichtstellingen.
²Exclusief voorlopige voogdij en tijdelijke voogdij.

Bij de voorlopige ondertoezichtstellingen en de voorlopige en tijdelijke voogdijtrajecten is ook een daling in het aantal gestarte en beëindigde maatregelen te zien. Er werden meer maatregelen beëindigd dan gestart in 2020 (figuur 1.1.2).

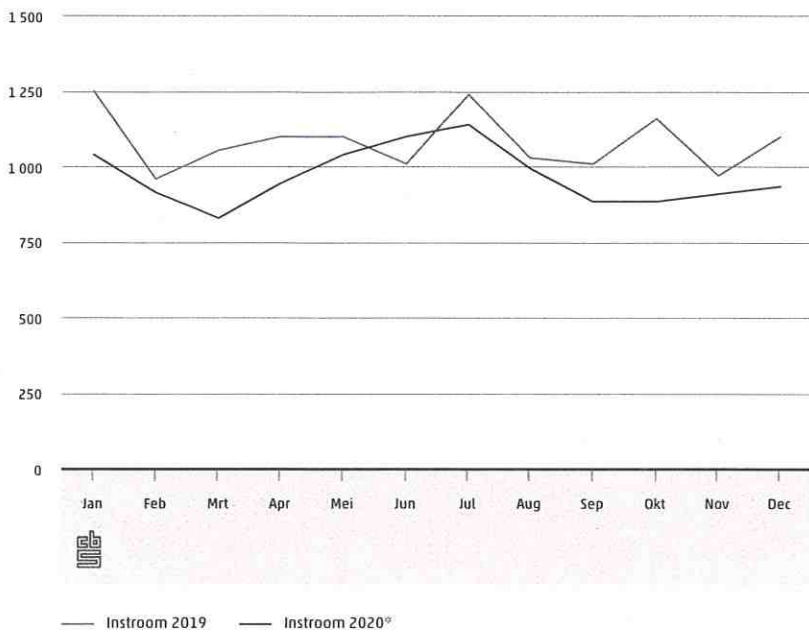
1.1.2 Instroom en uitstroom jeugdbescherming

Het aantal gestarte jeugdbeschermingsmaatregelen ligt in alle maanden van 2020 lager dan in dezelfde maanden in 2019, behalve in de maand juni (figuur 1.1.3). De instroom lag dus ook in de twee maanden voordat het coronavirus in Nederland uitbrak al lager dan in 2019. Het verschil in instroom is het grootst in de maanden maart en oktober, toen de eerste en tweede lockdown in Nederland werden ingevoerd.

1.1.3 Instroom jeugdbescherming

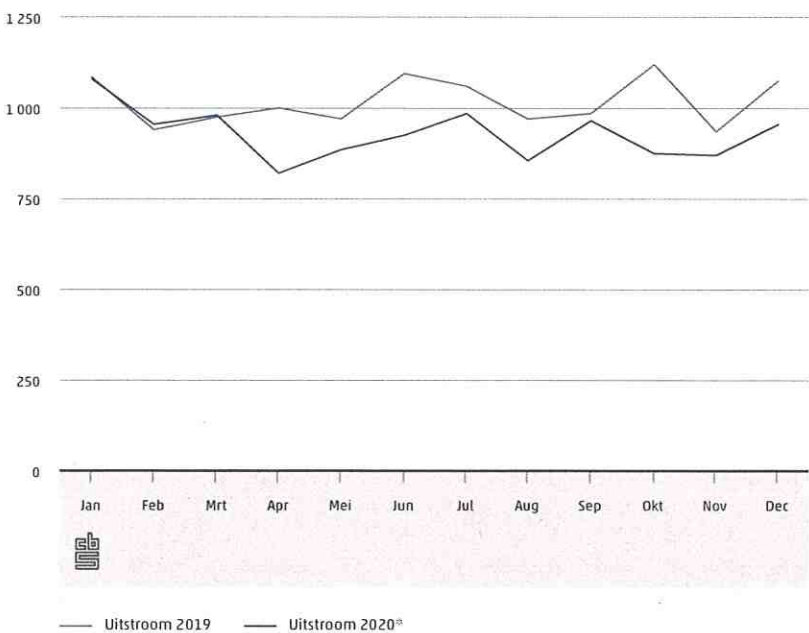
Maatregelen

Het aantal beëindigde maatregelen ligt in de eerste drie maanden van 2020 nog ongeveer gelijk aan 2019. In de maanden april tot en met december 2020 worden er duidelijk minder maatregelen beëindigd dan in dezelfde maanden in 2019 (figuur 1.1.4). De uitbraak van corona in Nederland vanaf maart 2020 heeft hier vermoedelijk aan bijgedragen.

1.1.4 Uitstroom jeugdbescherming

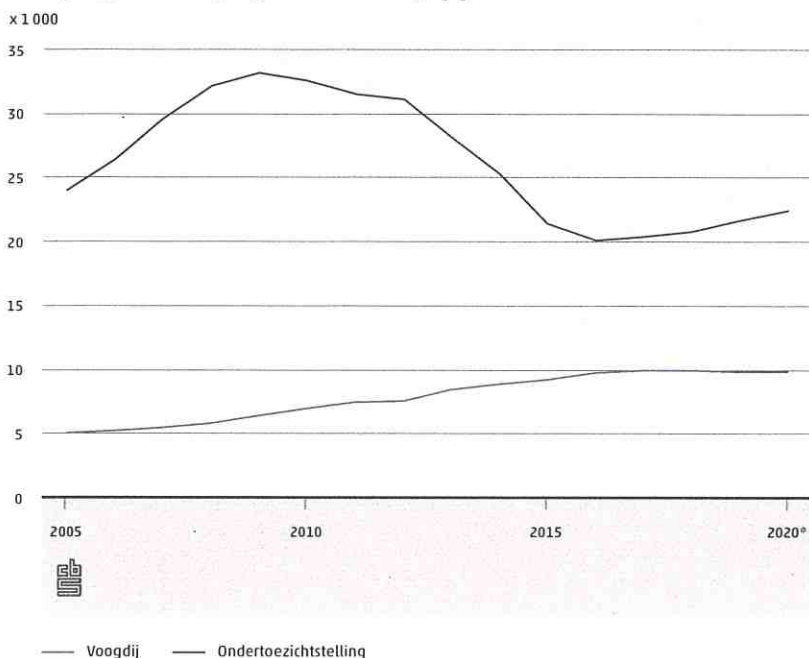
Maatregelen

1.2 Meer jongeren met ondertoezichtstelling

Op 31 december 2020 stonden 22 415 jongeren onder toezicht; eind 2019 ging het om 21 645 jongeren (figuur 1.2.1). In de periode 2009 tot en met 2016 daalde het aantal jongeren met een ondertoezichtstelling, sinds 2016 stijgt dit aantal. Het gaat hier uitsluitend om de reguliere ondertoezichtstellingen. De voorlopige ondertoezichtstellingen zijn buiten beschouwing gelaten.

1.2.1 Jongeren met jeugdbescherming op peildatum¹⁾²⁾

¹⁾ Personen met voogdij of ondertoezichtstelling op peildatum 31 december, exclusief voorlopige voogdij, tijdelijke voogdij en voorlopige ondertoezichtstellingen.

²⁾ Door invoering van de Jeugdwet treedt met ingang van 2015 een methodebreuk op.

1.3 Aantal jongeren met voogdij redelijk constant

Op 31 december 2020 gold voor 9 825 jongeren een voogdijmaatregel. Sinds 2017 ligt dit aantal redelijk constant rond de 9,9 duizend. In de jaren daarvoor was een duidelijke stijging te zien; het aantal voogdijmaatregelen is in de periode 2005 tot en met 2016 bijna verdubbeld (figuur 1.2.1). Het betreft hier uitsluitend de reguliere voogdij. Voorlopige en tijdelijke voogdij zijn buiten beschouwing gelaten.

1.4 Voogdijtrajecten meestal langer dan drie jaar

Van de beëindigde reguliere voogdijmaatregelen in 2020 duurde 72 procent drie jaar of langer (tabel 1.4.1). De meeste reguliere ondertoezichtstellingen duurden één tot drie jaar. Voorlopige ondertoezichtstellingen duurden bijna altijd korter dan 3 maanden; dit is officieel ook de maximale duur van een voorlopige OTS, daarna dient deze ofwel te worden beëindigd ofwel te worden omgezet in een reguliere OTS. Tijdelijke voogdij duurt meestal drie jaar of langer. Dit is een maatregel die wordt toegepast als gevolg van een gezagsvacuüm, bijvoorbeeld als de ouders langdurig in het buitenland verblijven of als zij zijn overleden.

1.4.1 Duur van jeugdbeschermingsmaatregelen, per type maatregel, 2020*¹⁾

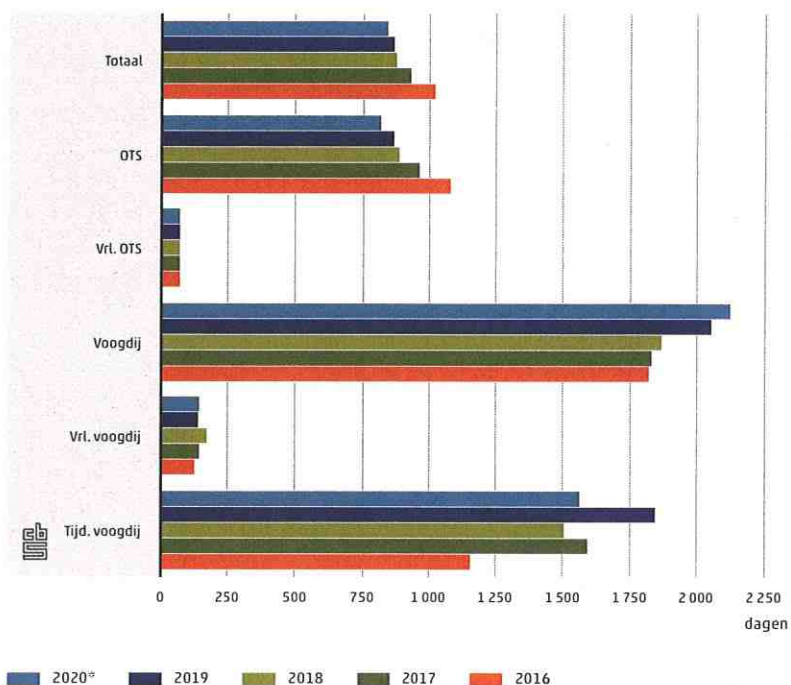
	Totaal aantal beëindigde maatregelen	Duur maatregel 0 tot 3 maanden	Duur maatregel 3 tot 6 maanden	Duur maatregel 6 tot 12 maanden	Duur maatregel 12 tot 36 maanden	Duur maatregel 36 maanden of langer
Totaal	11 155	1 930	550	2 205	4 020	2 455
Ondertoezichtstelling	7 805	90	420	2 065	3 735	1 495
Voorlopige ondertoezichtstelling	1 705	1 680	20	.	.	.
Voogdij	1 305	15	25	55	275	940
Voorlopige voogdij	305	140	80	75	10	.
Tijdelijke voogdij	35	.	.	.	.	20

Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdbeschermingsmaatregelen beëindigd in 2020.

De gemiddelde duur van de reguliere voogdijmaatregelen is met 2 130 dagen een stuk langer dan die van de reguliere ondertoezichtstellingen (821 dagen) én is de afgelopen jaren gestegen. Dit in tegenstelling tot de gemiddelde duur van de reguliere ondertoezichtstellingen die de afgelopen jaren juist aan het dalen is (figuur 1.4.2). De gemiddelde duur van de beëindigde tijdelijke voogdijtrajecten is, na een stijging in 2019, in 2020 weer ongeveer gelijk aan 2017 en 2018. Het gaat in 2020 echter maar om 35 beëindigde tijdelijke voogdijtrajecten in totaal (tabel 1.4.1).

1.4.2 Gemiddelde duur beëindigde maatregelen¹⁾

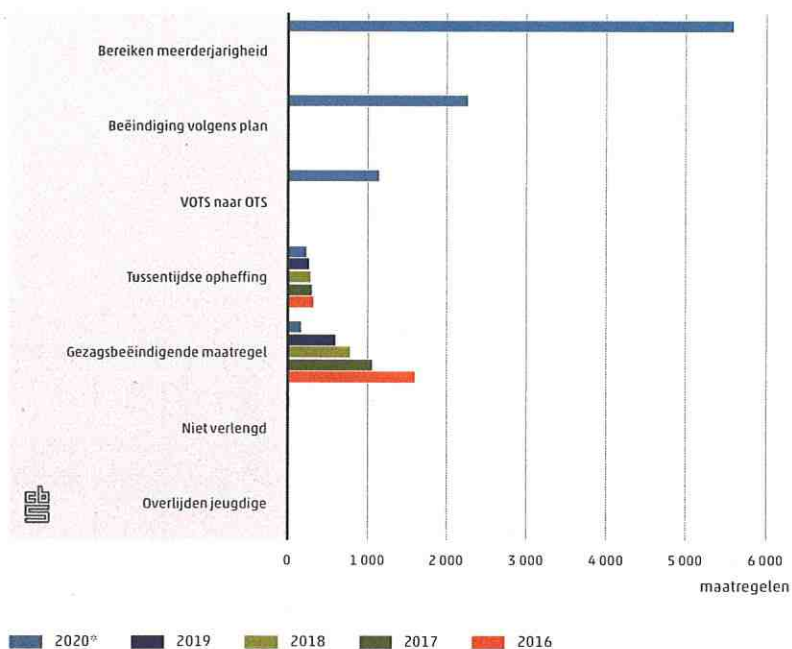

¹⁾Jeugdbeschermingsmaatregelen beëindigd in gehele jaar.

1.5 Meeste ondertoezichtstellingen beëindigd door bereiken meerderjarigheid

In 2020 werden er 11 155 jeugdbeschermingsmaatregelen beëindigd, waarvan 9 510 beëindigde ondertoezichtstellingen en 1 645 beëindigde voogdijmaatregelen (zie tabel 1.4.1). Bijna 60 procent van de ondertoezichtstellingen werden in 2020 beëindigd doordat de jongere meerderjarig werd. De afgelopen jaren werden steeds minder ondertoezichtstellingen beëindigd vanwege een gezagsbeëindigende maatregel (figuur 1.5.1).

1.5.1 Reden beëindiging ondertoezichtstelling¹⁾²⁾

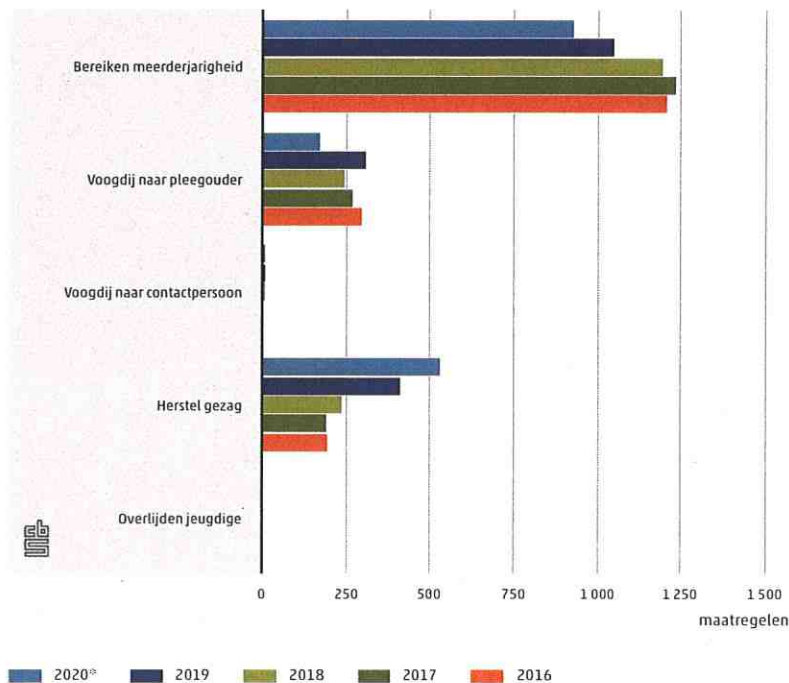
¹⁾Ondertoezichtstellingen en voorlopige ondertoezichtstellingen, beëindigd in het gehele jaar.

²⁾Voor de redenen 'bereiken meerderjarigheid', 'beëindiging volgens plan', 'VOTS naar OTS' en 'niet verlengd' zijn er over de jaren 2016 t/m 2019 geen betrouwbare cijfers.

Het aantal voogdijmaatregelen dat is beëindigd door herstel van het gezag is de afgelopen jaren gestegen en ligt in 2020 op 535 maatregelen. De meest voorkomende reden om voogdij te beëindigen is echter nog steeds het bereiken van meerderjarigheid van de jongere, wat 930 keer voorkwam in 2020. Het aantal voogdijmaatregelen dat beëindigd is met deze reden is echter wel afgenomen de afgelopen jaren (figuur 1.5.2). Ook het aantal voogdijtrajecten dat is beëindigd omdat de voogdij naar de pleegouder ging, is gedaald in 2020.

1.5.2 Reden beëindiging voogdij¹⁾

¹⁾Voogdij, tijdelijke voogdij en voorlopige voogdij, beëindigd in het gehele jaar.

1.6 Samenloop jeugdbescherming met jeugdreclassering neemt af

Van alle 0- tot en met 17-jarigen die in 2020 jeugdbescherming ontvangen, heeft iets minder dan 3 procent in hetzelfde jaar ook een jeugdreclasseringsmaatregel lopen. Dit percentage neemt de laatste jaren iets af: van 4,0 procent in 2016 naar 2,9 procent in 2020 (tabel 1.6.1). Dit komt voornamelijk doordat de samenloop bij onder toezicht gestelde jongeren daalde van 4,7 procent in 2016 naar 3,4 procent in 2020. De samenloop van voogdij met jeugdreclassering is in 2020 ook gedaald, naar 1,4 procent.

Het gaat in deze cijfers om alle jongeren die in een jaar op enig moment jeugdbescherming ontvingen. Van hen is bepaald voor welk percentage ook een jeugdreclasseringsmaatregel gold in dezelfde periode.

1.6.1 Inzet jeugdreclassering naar type jeugdbescherming (samenloop)¹⁾

	Jongeren met jeugdbescherming en jeugdreclassering % van totaal aantal jongeren met jeugdbescherming	Jongeren met ondertoezichtstelling en jeugdreclassering ²⁾ % van totaal aantal jongeren met ondertoezichtstelling	Jongeren met voogdij en jeugdreclassering ³⁾ % van totaal aantal jongeren met voogdij
2016	4,0	4,7	1,6
2017	3,7	4,4	1,6
2018	3,5	4,1	1,7
2019	3,3	3,8	1,7
2020*	2,9	3,4	1,4

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel.

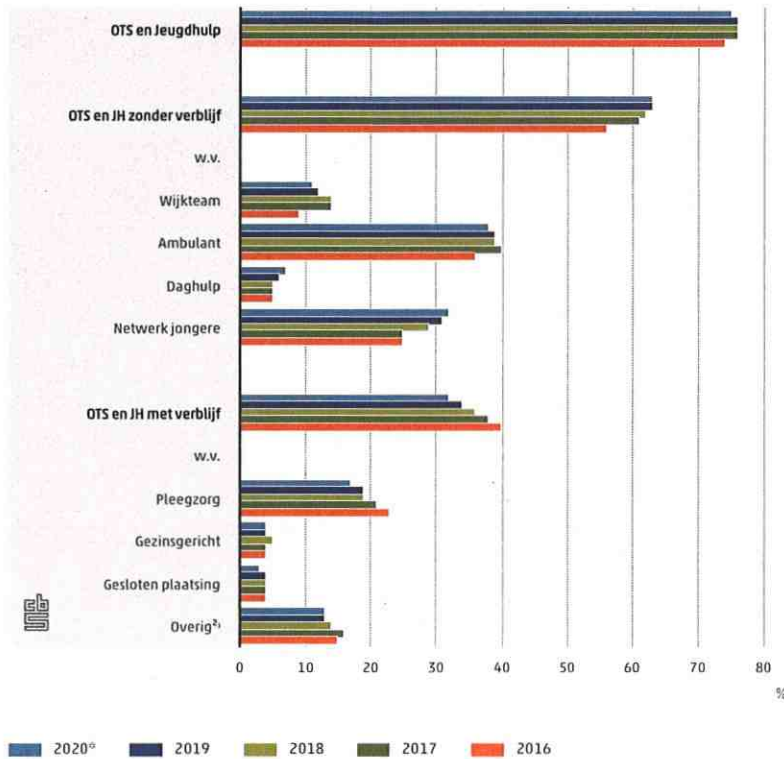
²⁾ Inclusief voorlopige ondertoezichtstellingen.

³⁾ Inclusief tijdelijke voogdij en voorlopige voogdij.

1.7 De meeste jongeren met jeugdbescherming krijgen ook jeugdhulp

In 2020 ontving driekwart van de jongeren met een ondertoezichtstelling daarnaast ook jeugdhulp (figuur 1.7.1). Het aandeel jongeren met een ondertoezichtstelling en daarnaast ook jeugdhulp zonder verblijf, is met 63 procent gelijk gebleven aan vorig jaar. Het aandeel jongeren dat naast een ondertoezichtstelling ook jeugdhulp met verblijf ontvangt neemt in de laatste jaren af; van 40 procent in 2016 naar 32 procent in 2020. In deze gevallen krijgen jongeren een ondertoezichtstelling en ontvangen zij jeugdhulp die mede inhoudt dat zij niet thuis verblijven.[1]

1.7.1 Samenloop OTS met jeugdhulp¹⁾

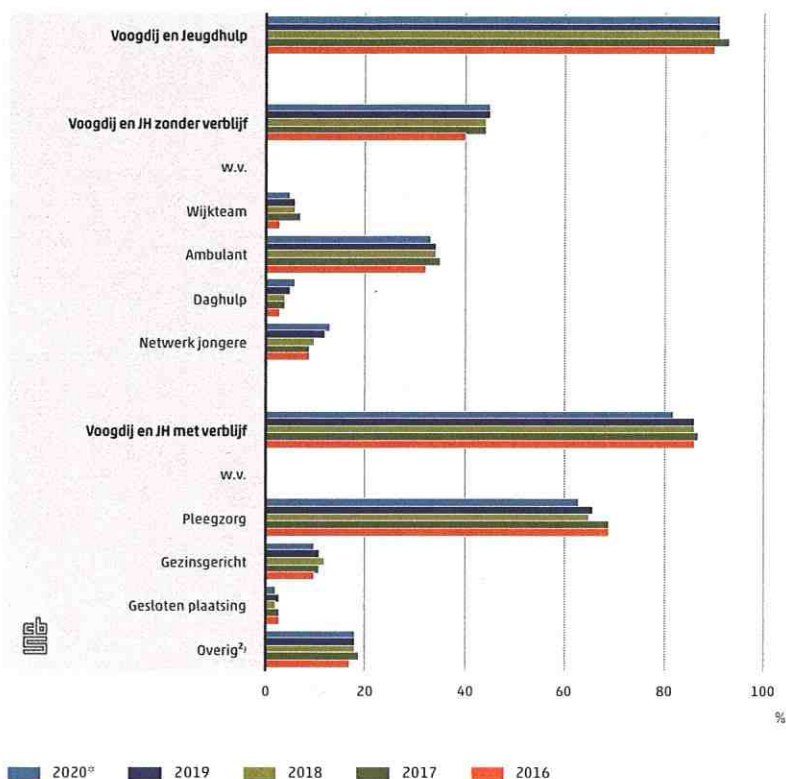

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met een ondertoezichtstelling én jeugdhulp, als percentage van het totaal aantal jongeren met een ondertoezichtstelling. Jongeren met meerdere jeugdhulpvormen komen meerdere malen in de tabel voor.

²⁾ Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

Van alle jongeren die een voogdijmaatregel hebben in 2020, ontvangt 91 procent daarnaast ook jeugdhulp (figuur 1.7.2). Het aandeel jongeren dat in 2020 naast voogdij ook jeugdhulp zonder verblijf kreeg, is met 45 procent gelijk gebleven aan vorig jaar. In 2020 ontving 82 procent van de jongeren met voogdij daarbij ook jeugdhulp met verblijf. Dat percentage is lager dan in voorgaande jaren.

1.7.2 Samenloop voogdij met jeugdhulp¹⁾

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met voogdij én jeugdhulp, als percentage van het totaal aantal jongeren met voogdij. Jongeren met meerdere jeugdhulpvormen komen meerdere malen in de tabel voor.
²⁾ Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

1.8 Bijna 1 procent van alle jongeren ontvangt jeugdbescherming

Ongeveer 1 procent van alle jongeren tot en met 17 jaar ontvangt op 31 december 2020 jeugdbescherming. Bij jongeren die jeugdbescherming ontvangen gaat het net iets vaker om jongens dan om meisjes. In totaal ontvingen 17 285 jongens op 31 december 2020 jeugdbescherming, wat overeenkomt met 1 procent van alle jongens van 0 tot en met 17 jaar. Bij meisjes bedroeg dit aantal 15 430, wat gelijkstaat aan 0,9 procent van alle meisjes in deze leeftijd (tabel 1.8.1).

1.8.1 Jeugdbescherming naar demografische kenmerken van de jongere, peildatum 31 december 2020^{*1)}

		Totaal aantal jongeren ²⁾	Totaal aantal jongeren met jeugdbescherming	Voogdij	Voorlopige en tijdelijke voogdij	Ondertoezichtstelling	Voorlopige ondertoezichtstelling
Totaal		3 337 245	32 715	9 745	250	22 365	365
Geslacht:	Jongens	1 709 605	17 285	5 000	130	11 970	190
Geslacht:	Meisjes	1 627 640	15 430	4 745	125	10 395	170
Leeftijd:	0 tot 4 jaar	686 685	3 245	530	60	2 570	90
Leeftijd:	4 tot 8 jaar	711 552	6 205	1 455	35	4 655	60
Leeftijd:	8 tot 12 jaar	756 440	8 600	2 445	45	6 045	65
Leeftijd:	12 tot 18 jaar	1 182 568	14 665	5 315	115	9 095	140
Migratieachtergrond:	Nederlands	2 437 926	21 895	6 555	100	15 045	195
Migratieachtergrond:	Overig westers	283 834	3 250	950	50	2 200	50
Migratieachtergrond:	Niet-westers	615 485	7 570	2 240	100	5 115	120
Samenstelling huishouden³⁾:	Tweeoudergezin	2 728 966	6 035	185	20	5 700	125
Samenstelling huishouden³⁾:	Éénoudergezin	539 139	13 915	450	75	13 225	175
Samenstelling huishouden³⁾:	Overig	69 140	12 760	9 110	155	3 440	60

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar.

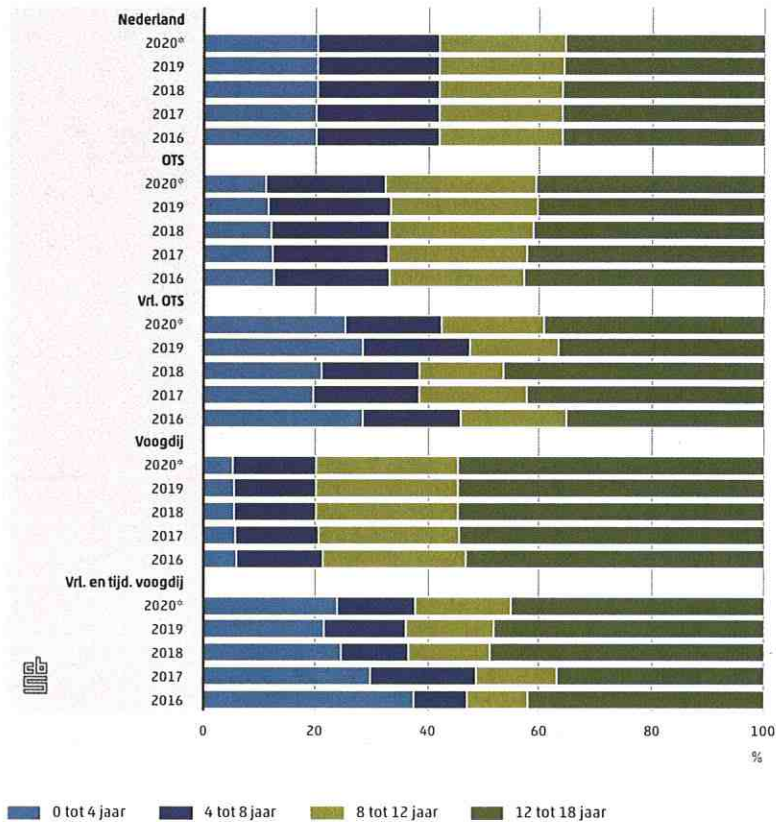
²⁾ De peildatum voor alle jongeren in Nederland is 1 januari 2020 en komt dus niet overeen met de peildatum voor jongeren met jeugdbescherming (31 december 2020).

³⁾ Onder thuiswonende kinderen worden ook begrepen adoptie- en stiefkinderen, maar geen pleegkinderen.

Op 31 december 2020 waren 14 665 jongeren met jeugdbescherming tussen de 12 en 18 jaar oud, wat neerkomt op 1,2 procent van alle jongeren in deze leeftijd (tabel 1.8.1). Van alle 8- tot 12-jarigen in Nederland ontving 1,1 procent jeugdbescherming, dat waren op 31 december 2020 8 600 jongeren. Ongeveer 0,9 procent van de kinderen tussen 4 en 8 jaar kreeg jeugdbescherming, 6 205 in totaal. De groep 0- tot 3-jarigen was met 3 245 het kleinst; ongeveer 0,5 procent in deze leeftijdsgroep ontving jeugdbescherming (tabel 1.8.1).

Onder de jongeren met een ondertoezichtstelling is de groep jongeren van 8 tot 12 jaar oud gestegen van 24 procent in 2016 naar 27 procent in 2020. Het aandeel jongeren van 0 tot 4 en 12 tot 18 jaar nam ten opzichte van 2016 iets af (figuur 1.8.2). Bij de voogdijmaatregelen is een lichte stijging van de oudste leeftijdsgroep te zien, van 53 procent in 2016 naar 55 procent in 2020.

1.8.2 Jongeren naar leeftijd¹⁾

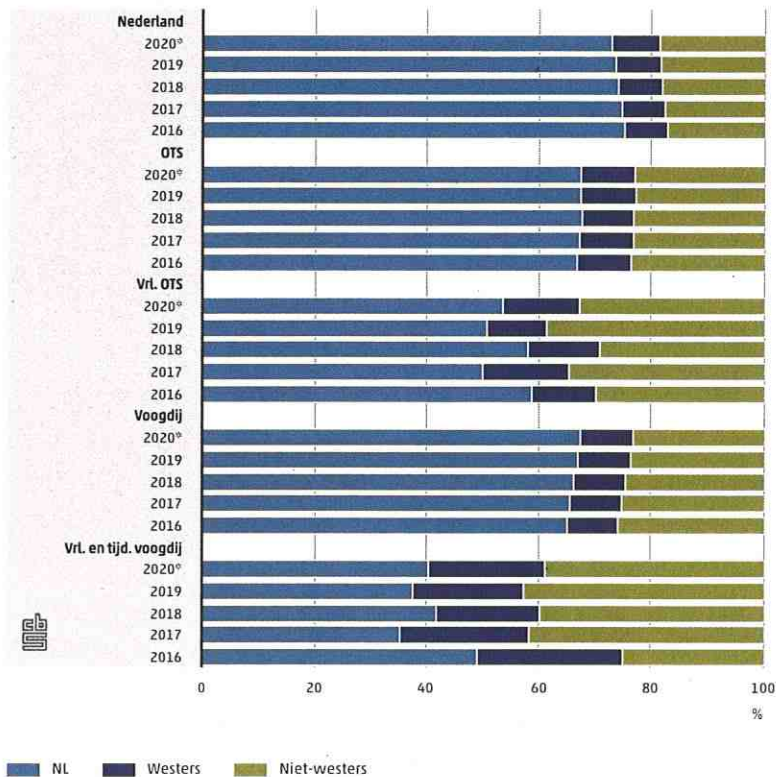

¹⁾Voor het totaal aantal jongeren in Nederland is gekeken naar peildatum 1 januari en voor de jongeren met jeugdbescherming naar peildatum 31 december.

Jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond zijn oververtegenwoordigd in de jeugdbescherming. Van alle 0- tot en met 17-jarigen in Nederland heeft 18 procent een niet-westerse migratieachtergrond, bij jongeren met jeugdbescherming is dat 23 procent. Op peildatum 31 december 2020 ontvingen 7 570 jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond jeugdbescherming. Dit komt overeen met 1,2 procent van alle jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond in Nederland. Bij jongeren met een Nederlandse respectievelijk een westerse migratieachtergrond bedroegen deze aandelen 0,9 en 1,1 procent (tabel 1.8.1).

Bij de reguliere voogdijmaatregelen is het aandeel jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond de afgelopen jaren gedaald en het aandeel met een Nederlandse achtergrond gestegen (figuur 1.8.3). Voor heel Nederland zagen we juist een stijging in het aandeel jongeren onder de 18 met een niet-westerse achtergrond en een daling van jongeren met een Nederlandse achtergrond.

1.8.3 Jongeren naar migratieachtergrond¹⁾²⁾

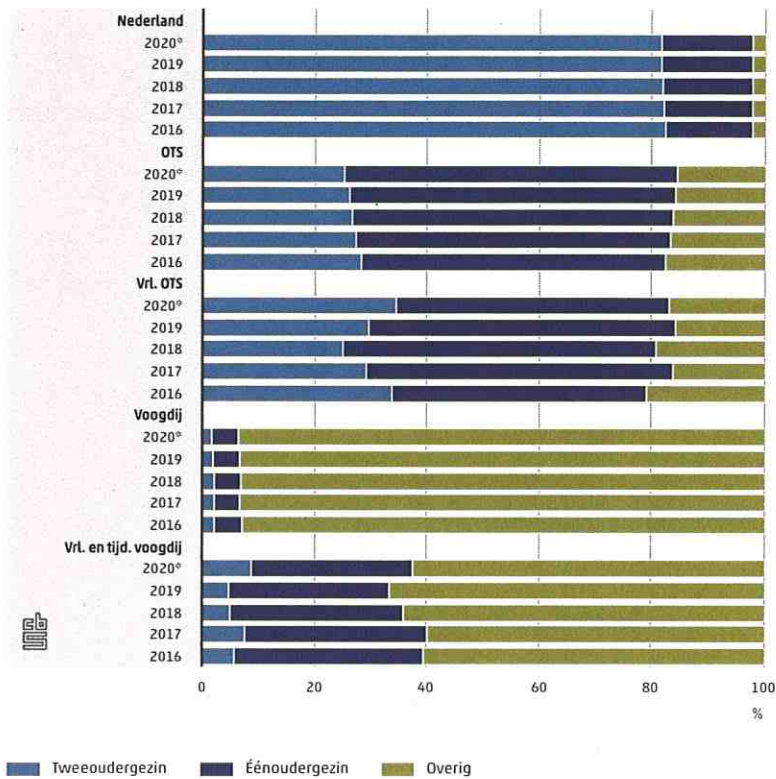
¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar.
²⁾ Voor het totaal aantal jongeren in Nederland is gekeken naar peildatum 1 januari en voor de jongeren met jeugdbescherming naar peildatum 31 december.

In totaal woonden op 31 december 2020 13 915 jongeren met jeugdbescherming in een éénoudergezin, wat gelijk staat aan 2,6 procent van alle jongeren die in een éénoudergezin wonen. Bij de overige huishoudens is dit aandeel het hoogst: 18 procent van alle jongeren in een overig huishouden ontvangt jeugdbescherming. Een overig huishouden is bijvoorbeeld een institutioneel huishouden of een alleenwonende (tabel 1.8.1).

Het aandeel tweeoudergezinnen is bij de jongeren met een reguliere ondertoezichtstelling en reguliere voogdij de laatste jaren aan het dalen. Bij de jongeren met een ondertoezichtstelling neemt ook het aandeel in een overig huishouden af en stijgt het aandeel in een éénoudergezin. Ten opzichte van vorig jaar stijgt het percentage tweeoudergezinnen bij jongeren met een voorlopige ondertoezichtstelling en bij voorlopige en tijdelijke voogdij (figuur 1.8.4).

Het in deze figuur beschreven huishouden is de situatie in de Basisregistratie Personen (BRP). Dit kan zowel het ouderlijk huishouden zijn als een ander huishouden. Bij een voogdijmaatregel woont de jongere niet meer in het ouderlijk huis, maar wordt hij of zij opgevoed in een pleeggezin of in een tehuis. Bij een ondertoezichtstelling kan een jongere nog wel bij de ouders thuis wonen, tenzij er een uithuisplaatsing is uitgesproken.

1.8.4 Jongeren naar samenstelling huishouden¹⁾²⁾

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar.

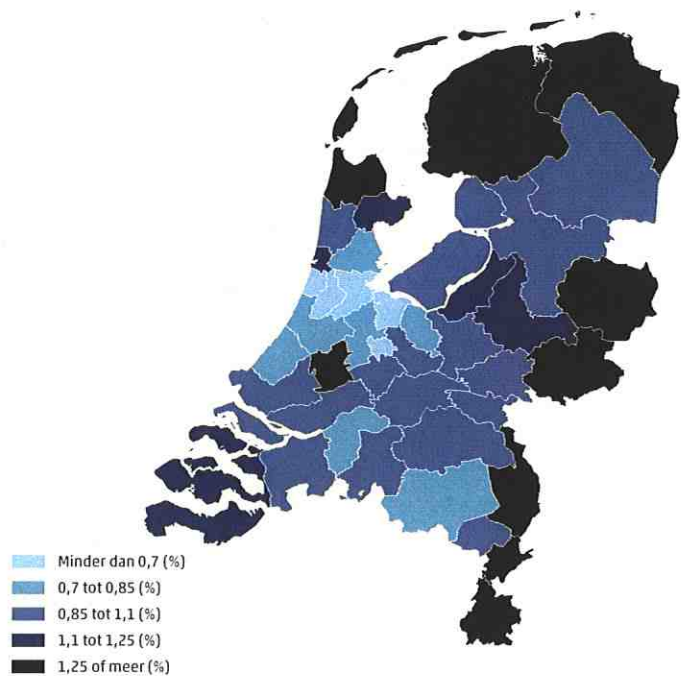
²⁾ Voor het totaal aantal jongeren in Nederland is gekeken naar peildatum 1 januari en voor de jongeren met jeugdbescherming naar peildatum 31 december.

1.9 Jeugdbescherming vooral in Zuid-Limburg en Midden-Holland

De jeugdregio's met het grootste aandeel jeugdbescherming zijn Zuid-Limburg, Midden-Holland, Kop van Noord-Holland, Noord-Limburg en Fryslân. De laagst scorende regio's liggen in het zuiden van Noord-Holland en in de provincie Utrecht (figuur 1.9.1 en tabel 1.9.2).

Zoek Regio

1.9.1 Jeugdbescherming bij 0 t/m 17-jarigen, 31 december 2020¹⁾

¹⁾De peildatum van het totale aantal jongeren is 1 januari 2020 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal jongeren met jeugdbescherming (31 december 2020).

1.9.2 Jeugdregio's met de hoogste en laagste aandelen jongeren met jeugdbescherming, peildatum 31 december 2020*¹⁾

	% van het totale aantal personen van 0 tot en met 17 jaar ²⁾	
Hoogste aandelen:	Zuid-Limburg	1,43
Hoogste aandelen:	Midden-Holland	1,35
Hoogste aandelen:	Kop van Noord-Holland	1,33
Hoogste aandelen:	Noord-Limburg	1,3
Hoogste aandelen:	Frieland (Fryslân)	1,29
Laagste aandelen:	Haarlemmermeer	0,45
Laagste aandelen:	Utrecht Stad	0,56
Laagste aandelen:	Amsterdam-Amstelland	0,59
Laagste aandelen:	Gooi en Vechtstreek	0,65
Laagste aandelen:	Zuid Kennemerland	0,67

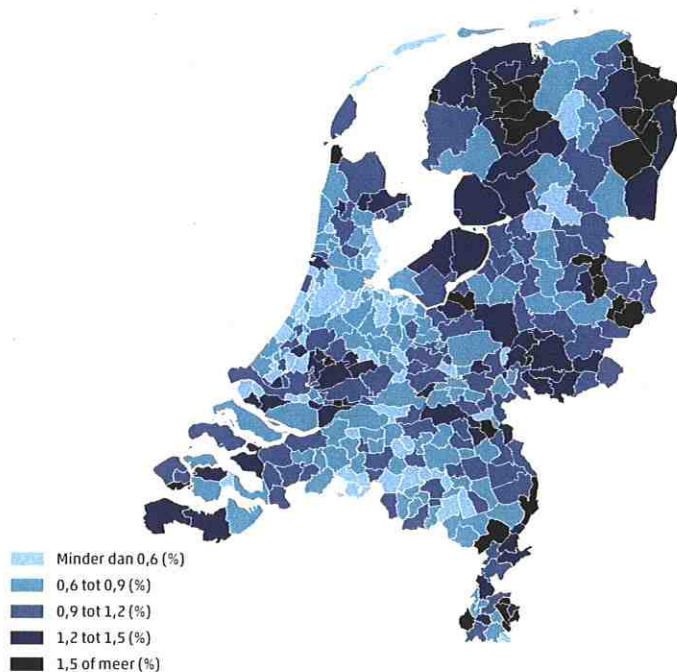
Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met jeugdbescherming.

²⁾ De peildatum van het totale aantal jongeren is 1 januari 2020 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal jongeren met jeugdbescherming (31 december 2020).

De gemeenten waar relatief gezien de meeste jongeren met jeugdbescherming wonen zijn Stadskanaal, Heerlen en Twenterand[2] (figuur 1.9.3).

1.9.3 Jeugdbescherming bij 0 t/m 17-jarigen, 31 december 2020¹⁾

¹⁾De peildatum van het totale aantal jongeren is 1 januari 2020 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal jongeren met jeugdbescherming (31 december 2020).

[1] De jongere verblijft in deze gevallen elders. Of anders gezegd: de jongere slaapt formeel elders, niet zijnde thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.

[2] Volgens het woonplaatsbeginsel.

Jeugdbescherming en jeugdreclassering 2020

2. Jeugdreclassering

Aan het einde van 2020 was op 5 445 jongeren een jeugdreclasseringsmaatregel van toepassing. Dit betreft personen van 12 tot en met 22 jaar met één of meerdere jeugdreclasseringsmaatregelen. In totaal waren op dat moment 5 555 jeugdreclasseringsmaatregelen van kracht. Dat zijn er 510 minder dan bij de start van het jaar (tabel 2.0.1).

De twee varianten van toezicht en begeleiding (T&B) worden het meest toegepast, samen goed voor 97 procent van alle jeugdreclasseringsmaatregelen. Het gaat hier dan vooral om toezicht en begeleiding in het gedwongen kader (4 800 maatregelen aan het einde van 2020). Terwijl voor dit type maatregel geldt dat het aantal maatregelen aan het eind van het jaar met 610 is afgenomen ten opzichte van het begin van het jaar, is dit bij toezicht en begeleiding in het vrijwillige kader juist toegenomen met 100 maatregelen. De (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel en het scholings- en trainingsprogramma komen nauwelijks meer voor (tabel 2.0.1).

2.0.1 Aantal jeugdreclasseringsmaatregelen, per type maatregel, 2020*

	Beginstand (1-1-2020)	Instroom	Uitstroom	Eindstand (31-12-2020) ¹⁾
Totaal	6 065	5 015	5 525	5 555
Toezicht en begeleiding: gedwongen kader	5 410	2 995	3 605	4 800
Toezicht en begeleiding: vrijwillig	485	1 660	1 560	585
Individuele trajectbegeleiding Harde Kern	125	260	250	130
Individuele trajectbegeleiding Criem	35	80	85	30
Scholings- en trainingsprogramma	.	.	.	.
Gedragsbeïnvloedende maatregel	10	10	15	.
Vorbereiding gedragsbeïnvloedende maatregel	.	10	10	.

Bron: CBS.

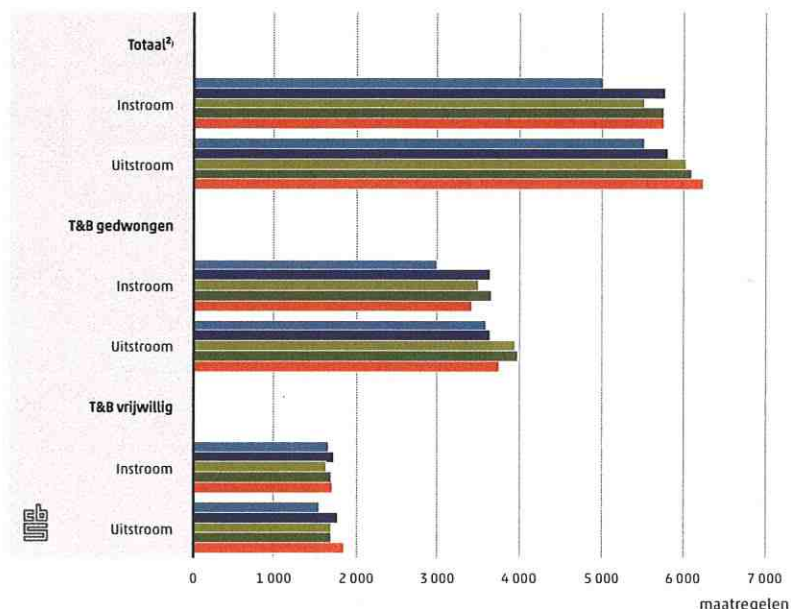
¹⁾ Maatregelen met een einddatum van 31 december tellen niet mee in de eindstand.

2.1 Minder trajecten gestart en beëindigd

De uitstroom van jeugdreclasseringsmaatregelen is in 2020 met 5 procent gedaald ten opzichte van 2019 (figuur 2.1.1). De instroom is echter sterker afgenomen, namelijk met 13 procent. In 2019 was er nog sprake van een stijging. De oorzaak van de daling in de instroom ligt mogelijk in de uitbraak van het coronavirus vanaf maart 2020. Verderop (figuur 2.1.3 en 2.1.4) wordt ingegaan op de maand tot maand ontwikkeling.

Het aantal ingestroomde jeugdreclasseringsmaatregelen ligt de gehele onderzochte periode onder het aantal uitgestroomde maatregelen. De grootste afname in het aantal uitgestroomde maatregelen vindt plaats bij toezicht en begeleiding in het vrijwillige kader, met in 2020, 225 minder beëindigde maatregelen dan in 2019. Mede door deze afname is de instroom bij dit type maatregel in 2020 groter dan de uitstroom (figuur 2.1.1).

2.1.1 Instroom en uitstroom jeugdreclassering¹⁾

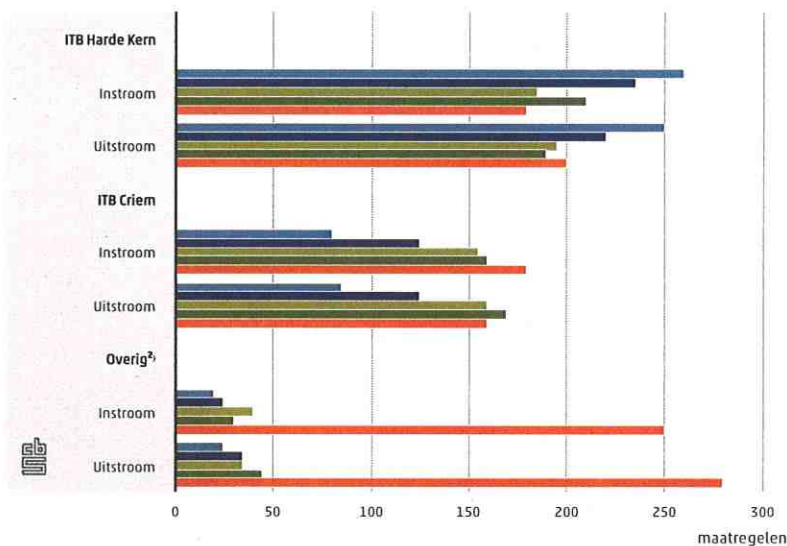
■ 2020²⁾ ■ 2019 ■ 2018 ■ 2017 ■ 2016

¹⁾ Jeugdreclasseringsmaatregelen bij personen van 12 tot en met 22 jaar.

²⁾ Inclusief ITB Harde Kern, ITB Criem en overig.

Van alle trajecten binnen de jeugdreclassering is enkel bij de individuele trajectbegeleiding Harde Kern sprake van een toename, zowel in de uitstroom (13 procent) als in de instroom (10 procent). Deze toename was vorig jaar ook al duidelijk zichtbaar. Bij de individuele trajectbegeleiding Criem is er al een aantal jaren sprake van een afname in zowel de in- als uitstroom (figuur 2.1.2).

2.1.2 Instroom en uitstroom jeugdreclassering¹⁾

■ 2020²⁾ ■ 2019 ■ 2018 ■ 2017 ■ 2016

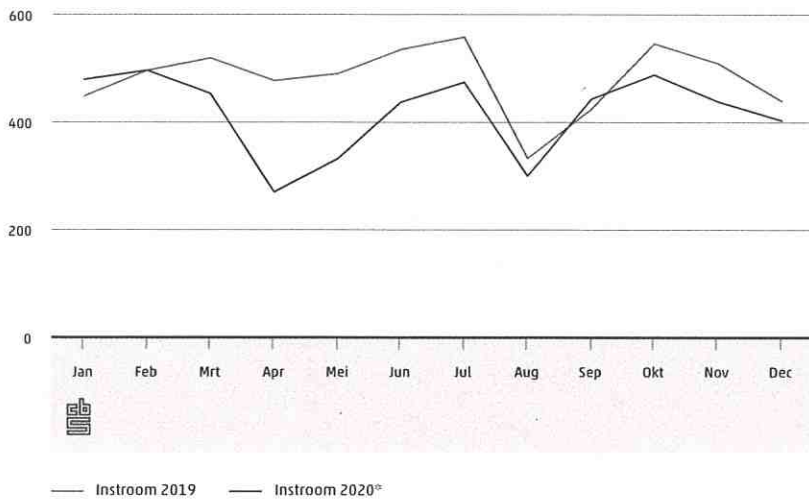
¹⁾ Jeugdreclasseringsmaatregelen bij personen van 12 tot en met 22 jaar.

²⁾ Scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

Het aantal gestarte jeugdreclasseringstrajecten per maand in 2020 was in de maanden maart tot en met december 16 procent lager dan in diezelfde periode van 2019. Met name in de maanden april en mei was het verschil met 2019 het grootst, met achtereenvolgens 43 en 32 procent minder gestarte jeugdreclasseringsmaatregelen. Dit valt samen met de uitbraak van corona in Nederland (figuur 2.1.3).

2.1.3 Instroom jeugdreclassering

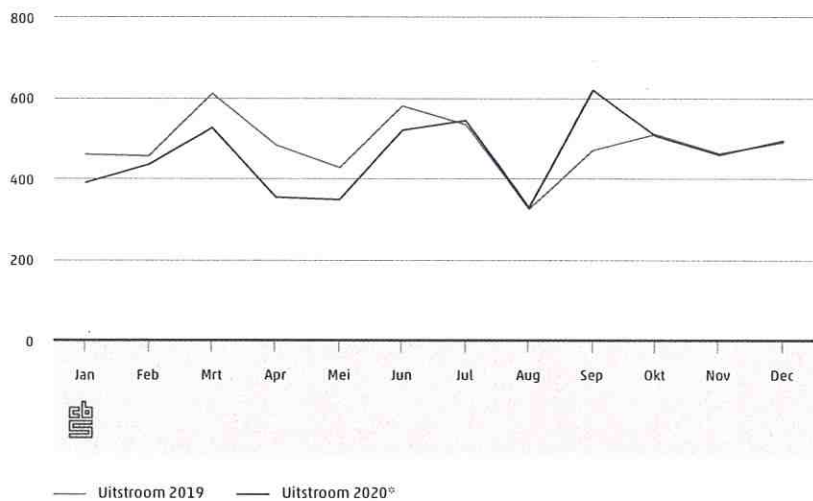
Jeugdreclasseringstrajecten

In januari tot en met juni 2020 is het aantal beëindigde jeugdreclasseringsmaatregelen lager dan in 2019. Sinds juli 2020 ligt de uitstroom weer op het niveau van 2019, met een opvallende piek in september 2020 (figuur 2.1.4).

2.1.4 Uitstroom jeugdreclassering

Jeugdreclasseringstrajecten

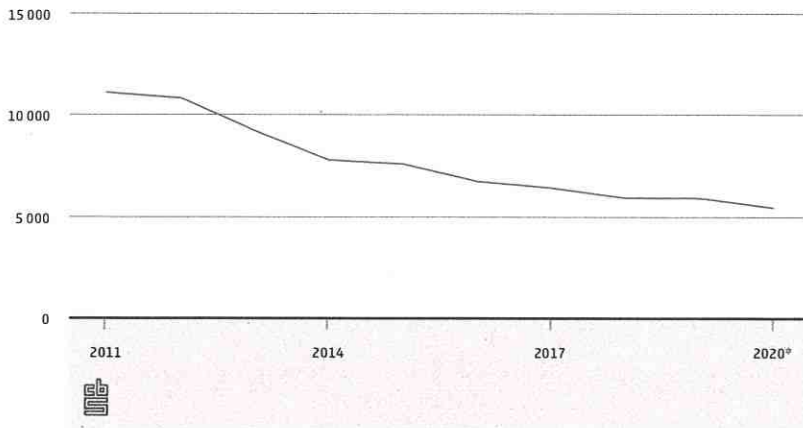

2.2 Steeds minder jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel

Op peildatum 31 december 2020 hadden 5 445 jongeren een jeugdreclasseringsmaatregel. In de periode 2011-2020 is een dalende trend te zien. Tussen 31 december 2011 en 31 december 2020 is het aantal jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel meer dan gehalveerd. Dat de dalende trend zich in 2020 voortzet, heeft mogelijk deels te maken met de uitbraak van het coronavirus in maart 2020 (figuur 2.2.1).

2.2.1 Jongeren met jeugdreclassering¹⁾²⁾

aantal jongeren

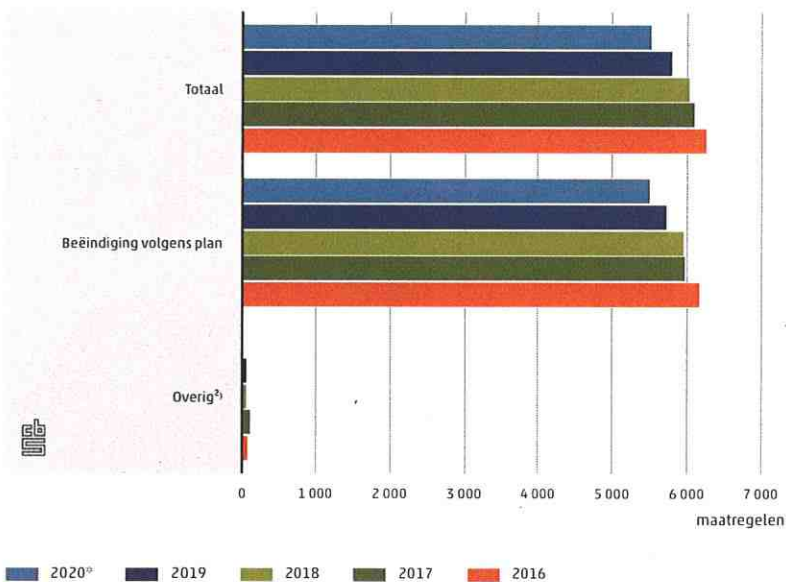
¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met één of meerdere jeugdreclasseringsmaatregelen.

²⁾ Door invoering van de Jeugdwet treedt met ingang van 2015 een methodebreuk op.

2.3 Jeugdreclassering bijna altijd beëindigd volgens plan

Jeugdreclassering werd in 2020 in nagenoeg alle gevallen beëindigd volgens plan. De overige mogelijke redenen van beëindiging komen nauwelijks voor. In de eerdere jaren was dat ook al het geval (figuur 2.3.1). Hierbij speelt vermoedelijk mee dat jeugdreclasseringstrajecten met tussentijdse wijzigingen, waarbij de jeugdreclassering wel ononderbroken wordt voortgezet, als één doorlopend traject worden gezien. Alleen de reden van beëindiging bij het definitieve einde van de maatregel komt daarmee in beeld in deze figuur.

2.3.1 Reden beëindiging jeugdreclassering¹⁾

¹⁾ Jeugdreclasseringsmaatregelen die werden beëindigd in gehele jaar.

²⁾ Tussentijdse opheffing, overgang naar volwassen reclassering, overlijden jeugdige, terugmelding, nader besluit rechter.

2.4 Gemiddelde duur toezicht en begeleiding in vrijwillige kader blijft afnemen

Van alle afgesloten jeugdreclasseringsmaatregelen duurden de maatregelen toezicht en begeleiding in het gedwongen kader het langst. Bijna 60 procent van deze maatregelen duurde een jaar of langer (tabel 2.4.1). De overige vormen van jeugdreclassering duurden meestal korter dan 3 maanden, met uitzondering van individuele trajectbegeleiding Harde Kern waar ruim 65 procent van de trajecten 3 tot 6 maanden duurt.

2.4.1 Doorlooptijd van jeugdreclasseringsmaatregelen, aantal maatregelen naar type maatregel, 2020*¹⁾

	0 tot 3 maanden	3 tot 6 maanden	6 tot 12 maanden	12 tot 24 maanden	24 tot 36 maanden	36 maanden of langer
Totaal	1 130	1 165	1 020	1 590	435	185
T&B: gedwongen	290	535	640	1 525	425	185
T&B: vrijwillig	730	440	325	55	.	.
ITB Harde Kern	30	165	40	10	.	.
ITB Criem	65	20	.	.	.	.
Overig ²⁾	10	.	.	.	.	.

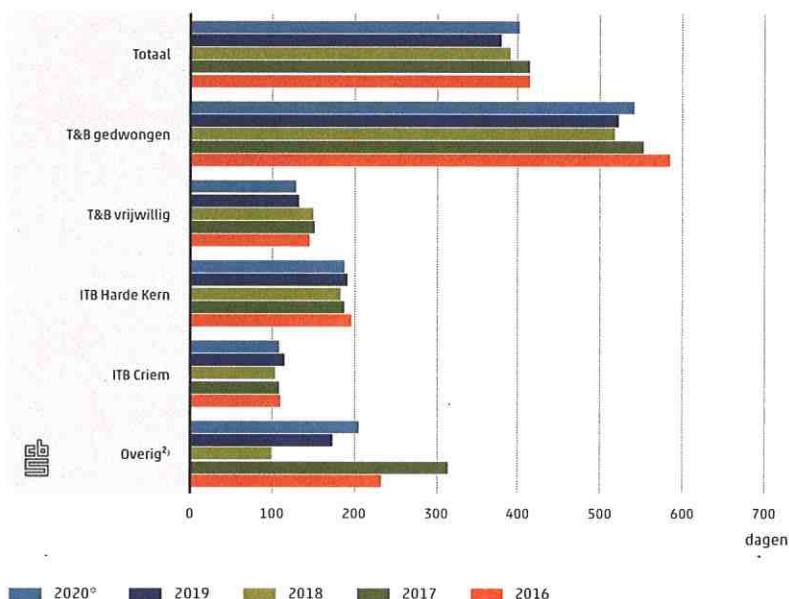
Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdreclasseringsmaatregelen die werden beëindigd in 2020.

²⁾ Scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

De gemiddelde duur van de maatregelen is in 2020 gestegen met 5 procent ten opzichte van een jaar eerder, terwijl er in 2019 en 2018 nog sprake was een afname. De stijging komt met name door de toename in de gemiddelde duur van toezicht en begeleiding in het gedwongen kader. De gemiddelde duur van de 'Overige trajecten' is met 18 procent het sterkst gestegen, maar het aantal trajecten is hier klein waardoor de gemiddelde duur hier relatief sterk kan fluctueren. De gemiddelde duur van de maatregel toezicht en begeleiding in het vrijwillige kader neemt nu voor het derde achtereenvolgende jaar af (figuur 2.4.2).

2.4.2 Gemiddelde duur beëindigde maatregelen¹⁾

¹⁾ Jeugdreclasseringsmaatregelen die werden beëindigd in gehele jaar.

²⁾ Scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

2.5 Ruim vier op de tien jongeren met jeugdreclassering ontvangt ook jeugdhulp

Jeugdreclassering gaat in ruim vier op de tien gevallen gepaard met de inzet van jeugdhulp. Dit is minder dan bij jeugdbescherming, waar 75 procent van de jongeren met een ondertoezichtstelling en 91 procent van de jongeren met voogdij ook jeugdhulp ontvangt (figuur 1.7.1 en 1.7.2). Een deel van de jongeren met jeugdreclassering is ouder dan 18 jaar en kan aanvullende zorg en hulp mogelijk ook ontvangen vanuit andere zorgdomeinen (de Wet Langdurige Zorg, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning of de Zorgverzekeringswet).

Van de 5 445 jongeren die op 31 december 2020 een jeugdreclasseringsmaatregel hadden, ontving 43 procent op hetzelfde moment ook jeugdhulp, in totaal betrof dat 2 300 jongeren (tabel 2.5.1). Dit aandeel is nog niet zo hoog geweest sinds 2016.

Aan het eind van 2020 blijkt dat bij alle vormen van jeugdreclassering, het aandeel samenloop met jeugdhulp in 2020 is gestegen ten opzichte van 2019. Voor alle jaren geldt dat het aandeel samenloop met jeugdhulp het hoogst is bij de Overige jeugdreclasseringstrajecten, gevolgd door individuele trajectbegeleiding Harde Kern. Vooral bij de Overige jeugdreclasseringstrajecten gaat het echter wel om kleine aantallen.

2.5.1 Inzet jeugdhulp naar type jeugdreclassering (samenloop)¹⁾

	Totaal jongeren met jeugdreclassering en ook jeugdhulp	Toezicht en begeleiding: gedwongen kader	Toezicht en begeleiding: vrijwillig	Individuele trajectbegeleiding Harde Kern	Individuele trajectbegeleiding Criem	Overig ²⁾
	% van totaal jongeren met jeugdreclassering	% van totaal jongeren met dit type jeugdreclassering	% van totaal jongeren met dit type jeugdreclassering	% van totaal jongeren met dit type jeugdreclassering	% van totaal jongeren met dit type jeugdreclassering	% van totaal jongeren met dit type jeugdreclassering
2016	40,6	40,4	40,7	51,6	22,6	51,9
2017	40,6	40,7	39,2	47,4	36,7	60,0
2018	41,7	41,9	39,0	54,2	29,2	66,7
2019	41,0	41,4	38,6	42,9	34,0	58,3
2020*	42,5	42,3	45,4	51,9	36,7	75,0

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met een jeugdreclasseringsmaatregel op peildatum 31 december die tegelijkertijd jeugdhulp ontvingen.

²⁾ Scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

2.6 Jongens vaker in jeugdreclassering dan meisjes

Op 31 december 2020 waren meer jeugdreclasseringsmaatregelen bij jongens dan bij meisjes van kracht. Dit geldt voor ieder type jeugdreclassering. In totaal was op 4 665 jongens een jeugdreclasseringsmaatregel van toepassing. Bij meisjes bedroeg dit aantal 780 (tabel 2.6.1). Ook relatief gezien komt jeugdreclassering vaker voor bij jongens dan bij meisjes, respectievelijk bij 0,4 en 0,1 procent.

2.6.1 Jeugdreclassering naar demografische kenmerken van de jongere, peildatum 31 december 2020*¹⁾

		Totaal aantal jongeren ⁴⁾	Totaal aantal jongeren met jeugdreclassering	Toezicht en begeleiding: gedwongen kader	Toezicht en begeleiding: vrijwillig	Individuele trajectbegeleiding Harde Kern	Individuele trajectbegeleiding Criem	overig ⁴⁾
Totaal		2 281 060	5 445	4 810	585	130	30	10
Geslacht:	Jongens	1 163 891	4 665	4 090	525	130	30	10
Geslacht:	Meisjes	1 117 169	780	720	60	.	.	.
Leeftijd:	12 tot en met 14 jaar	571 422	205	175	30	.	.	.
Leeftijd:	15 tot en met 17 jaar	611 146	2 395	2 030	350	80	20	.
Leeftijd:	18 tot en met 22 jaar	1 098 492	2 845	2 605	205	50	.	.
Migratieachtergrond:	Nederlands	1 658 176	2 510	2 250	245	50	.	.
Migratieachtergrond:	Overig westers	205 108	470	420	55	.	.	.
Migratieachtergrond:	Niet-westers	417 776	2 465	2 140	290	75	25	.
Samenstelling huishouden³⁾:	Tweeoudergezin	1 538 177	1 845	1 630	190	50	15	.
Samenstelling huishouden³⁾:	Eénoudergezin	417 375	2 425	2 145	275	50	10	.
Samenstelling huishouden³⁾:	Overig	325 508	1 175	1 035	125	35	.	.

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met jeugdreclasseringsmaatregelen op peildatum 31 december 2020.

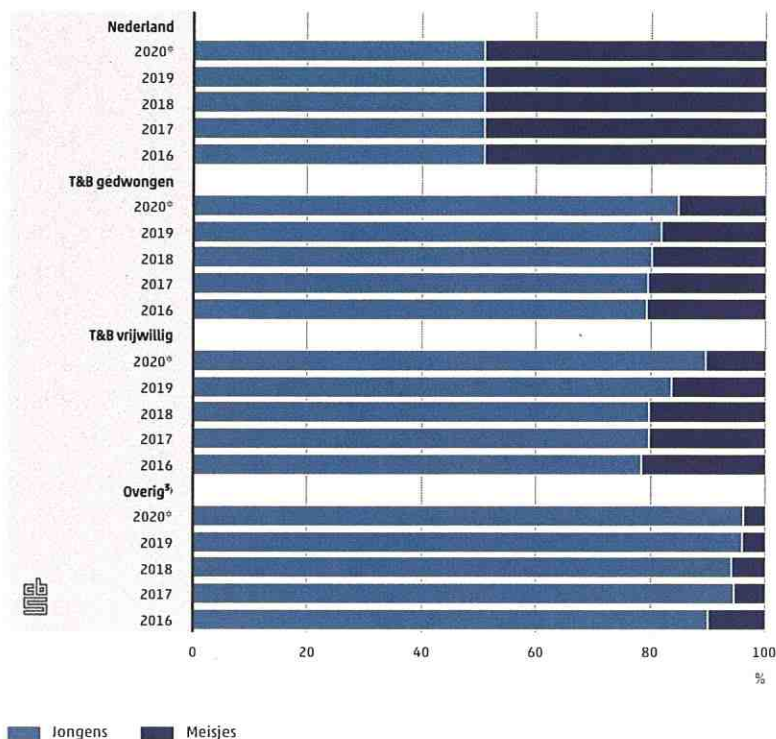
²⁾ De peildatum voor alle jongeren in Nederland is 1 januari 2020 en komt dus niet overeen met de peildatum voor jongeren met jeugdreclassering (31 december 2020).

³⁾ Onder thuiswonende kinderen worden ook begrepen adoptie- en stiefkinderen maar geen pleegkinderen.

⁴⁾ Scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

Sinds 2016 neemt het aandeel jongens onder jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel ieder jaar licht toe, dit geldt voor alle vormen van jeugdreclassering. Vergeleken met 2016 is het aandeel jongens in 2020 met zes procentpunten gestegen, waarbij het aandeel jongens bij toezicht en begeleiding in het vrijwillige kader met elf procentpunten het sterkst is gestegen (figuur 2.6.2).

2.6.2 Jongeren naar geslacht¹⁾²⁾

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar.

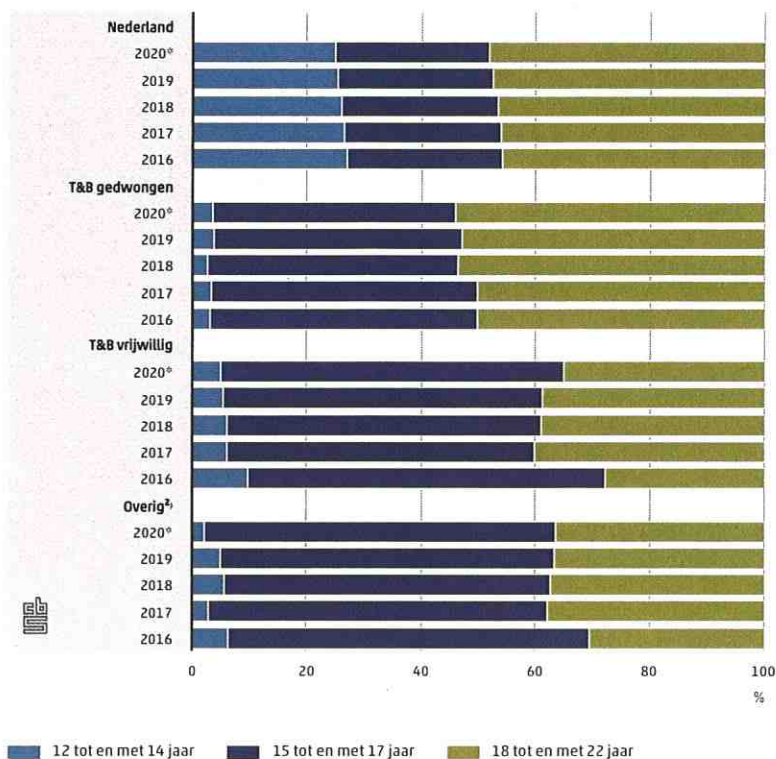
²⁾ Voor het totaal aantal jongeren in Nederland is gekeken naar peildatum 1 januari en voor de jongeren met jeugdreclassering naar peildatum 31 december.

³⁾ ITB Harde Kern, ITB Criem, scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

De groep 15- tot en met 17-jarigen is relatief gezien het ruimst vertegenwoordigd in de jeugdreclassering (tabel 2.6.1). Dit betrof 2 395 jongeren wat overeenkomt met 0,4 procent van alle personen in deze leeftijdsklasse. Bij de 18- tot en met 22-jarigen is dit 0,3 procent en bij de leeftijdscategorie 12- tot en met 14-jaar ligt dit aandeel flink lager: 0,04 procent.

Van alle jongeren met jeugdreclassering neemt het aandeel jongeren van 18 tot en met 22 jaar sinds 2016 toe, alleen in 2019 was er sprake van een kleine afname in dit aandeel. Op 31 december 2020 is inmiddels meer dan de helft tussen de 18 en 22 jaar, in 2016 was dit nog 47 procent. Het aandeel jongeren in de leeftijdscategorie 15 tot en met 17 jaar is in dezelfde periode afgenomen van 49 procent naar 44 procent. Bij toezicht en begeleiding in het gedwongen kader is het aandeel jongeren van 18 tot en met 22 jaar altijd al 50 procent of meer geweest (figuur 2.6.3).

2.6.3 Jongeren naar leeftijd¹⁾

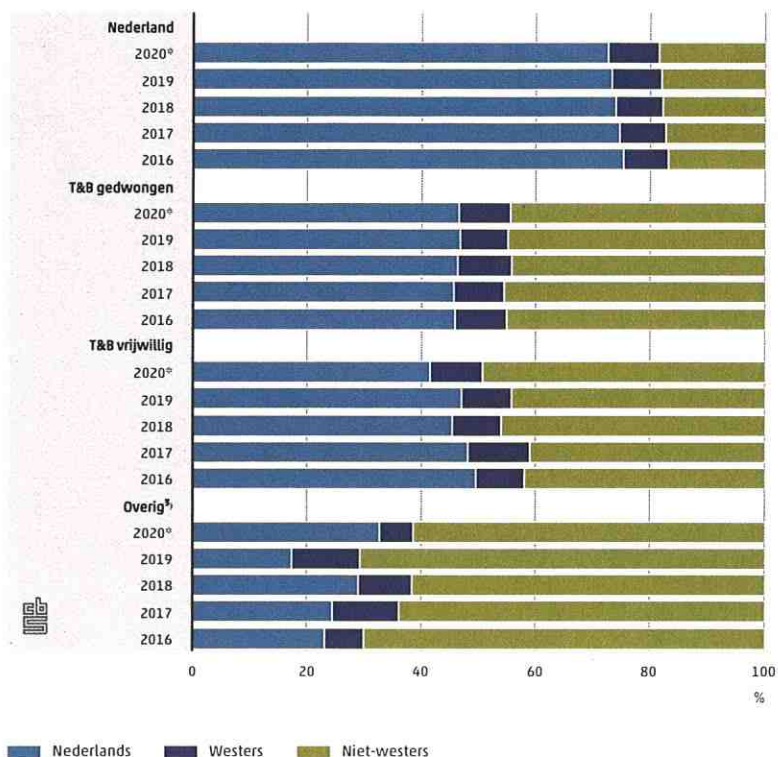
¹⁾Voor het totaal aantal jongeren in Nederland is gekeken naar peildatum 1 januari en voor jongeren met jeugdreclassering naar peildatum 31 december.
²⁾ ITB Harde Kern, ITB Criem, scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

Op 31 december 2020 was op 2 465 jongeren met niet-westerse migratieachtergrond een jeugdreclasseringsmaatregel van toepassing (tabel 2.6.1). Dit komt overeen met 0,6 procent van alle jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond. Bij jongeren met westerse respectievelijk Nederlandse (migratie)achtergrond was dit 0,2 procent.

Van alle jongeren met jeugdreclassering aan het eind van 2020 was het aandeel jongeren met een Nederlandse achtergrond 46 procent. Sinds 2016 is er bij het totaal aantal jeugdreclasseringsmaatregelen nauwelijks wat veranderd in de aandelen naar migratieachtergrond. Bij de Overige jeugdreclasseringsmaatregelen is het aandeel met een niet-westerse migratieachtergrond (61 procent) het grootst. Het gaat hier om lage aantallen, waardoor de aandelen relatief sterk fluctueren. Bij toezicht en begeleiding in het vrijwillige kader is het aandeel met een niet-westerse migratieachtergrond in de periode 2016-2020 met zeven procentpunten het sterkst toegenomen (zie figuur 2.6.4).

2.6.4 Jongeren naar migratieachtergrond¹⁾²⁾

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar.

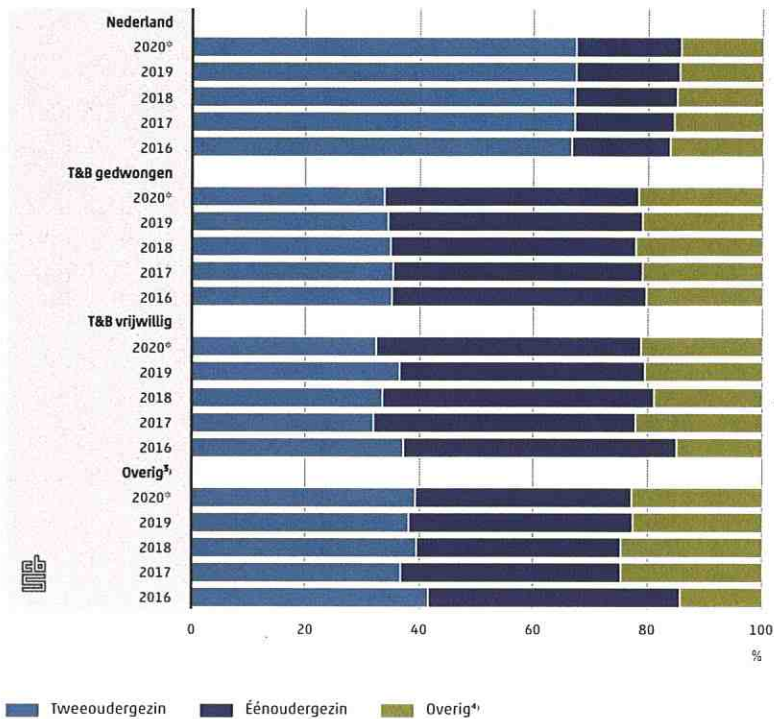
²⁾ Voor het totaal aantal jongeren in Nederland is gekeken naar peildatum 1 januari en voor jongeren met jeugdreclassering naar peildatum 31 december.

³⁾ ITB Harde Kern, ITB Criem, scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

Jeugdreclassering komt, relatief gezien, het vaakst voor in de groep thuiswonende kinderen in een éénoudergezin (tabel 2.6.1). Dit betrof 2 425 jongeren wat overeenkomt met 0,6 procent van alle thuiswonende kinderen in een éénoudergezin. Dit aandeel is dalende sinds 2016, waar het nog 0,8 procent was. Bij thuiswonende kinderen in een tweoudergezin (0,1 procent) en overige huishoudens (0,4 procent) ligt dit aandeel lager in 2020.

Van alle jongeren met jeugdreclassering op 31 december 2020 woonde 34 procent thuis in een tweoudergezin, 44 procent thuis in een éénoudergezin en 22 procent in een andere samenstelling van het huishouden. Over het algemeen is er geen sprake van grote ontwikkelingen hierin over de jaren heen en verschilt het niet sterk tussen de type jeugdreclasseringsmaatregelen (zie figuur 2.6.5).

2.6.5 Jongeren naar huishouden¹⁾²⁾

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar.

²⁾ Voor het totaal aantal jongeren in Nederland is gekeken naar peildatum 1 januari en voor jongeren met jeugdreclassering naar peildatum 31 december.

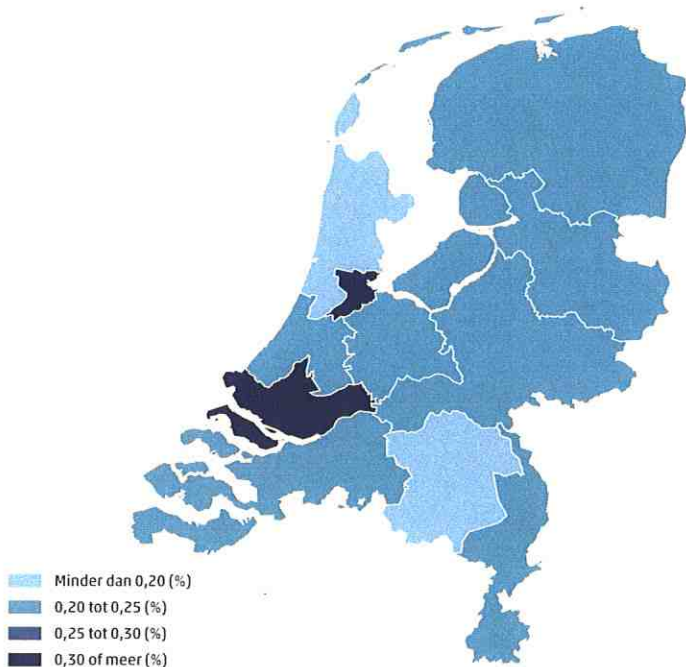
³⁾ ITB Harde Kern, ITB Criem, scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

⁴⁾ Onder overig vallen bijvoorbeeld institutionele huishoudens en éénpersoonshuishoudens.

2.7 Jeugdreclassering vooral in regio Rotterdam

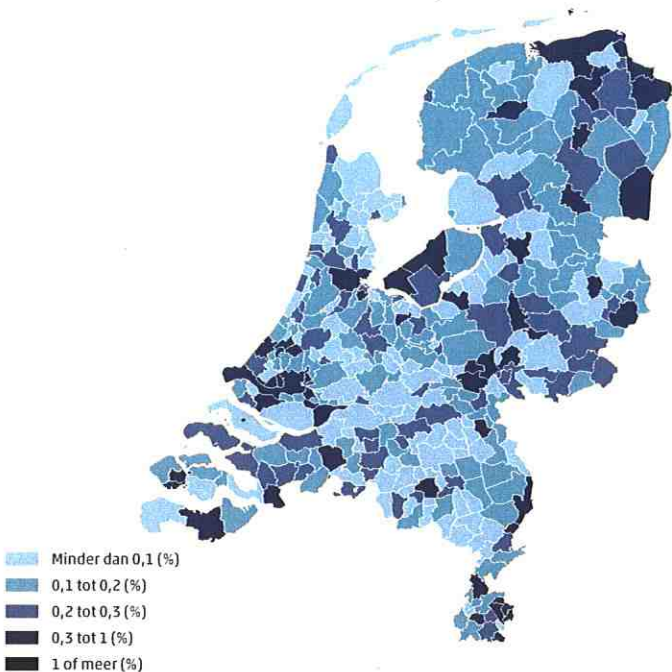
In de regio Rotterdam en Amsterdam wonen, ook relatief gezien, veel jongeren met jeugdreclassering (zie figuur 2.7.1 voor het aandeel per arrondissement en figuur 2.7.2 voor het aandeel per gemeente).[3] Ook in de gemeenten Nissewaard, Delfzijl en Lelystad komen met 0,5 procent of meer relatief veel jongeren met jeugdreclassering voor.

2.7.1 Jeugdreclassering bij 12 t/m 22-jarigen, 31 december 2020¹⁾

¹⁾ De peildatum van het totale aantal kinderen is 1 januari 2020 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal personen met jeugdreclassering (31 december 2020).

2.7.2 Jeugdreclassering bij 12 t/m 22-jarigen, 31 december 2020¹⁾

¹⁾ De peildatum van het totale aantal kinderen is 1 januari 2020 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal personen met jeugdreclassering (31 december 2020).

Deze hiervoor genoemde concentratie jongeren met jeugdreclassering blijkt ook uit de cijfers per jeugdzorgregio (tabel 2.7.3). De jeugdzorgregio's Rijnmond en Amsterdam-Amstelland staan bovenaan met de grootste aandelen jongeren met jeugdreclassering. In Midden-Limburg West wonen juist relatief weinig jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel.

2.7.3 Jeugdregio's met de hoogste en laagste aandelen jongeren met jeugdreclassering, peildatum 31 december 2020*¹⁾

% van het totale aantal personen van 12 tot en met 22 jaar²⁾

Hoogste aandelen:	Rijnmond	0,44
Hoogste aandelen:	Amsterdam-Amstelland	0,39
Hoogste aandelen:	Flevoland	0,31
Hoogste aandelen:	Haaglanden	0,3
Hoogste aandelen:	Groningen	0,29
Laagste aandelen:	Midden-Limburg West	0,06
Laagste aandelen:	Noord-Veluwe	0,1
Laagste aandelen:	Rivierenland	0,11
Laagste aandelen:	West Friesland	0,12
Laagste aandelen:	Lekstroom	0,12

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met jeugdreclassering.

²⁾ De peildatum van het totale aantal jongeren is 1 januari 2020 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal jongeren met jeugdreclassering (31 december 2020).

2.8 Vaker herhaald beroep bij jeugdreclassering dan bij ondertoezichtstelling en voogdij

Van de jeugdreclasseringsmaatregelen die in 2020 zijn gestart ging het in 10,8 procent van de maatregelen om een herhaald beroep (tabel 2.8.1). Dat wil zeggen dat dezelfde soort maatregel in het betreffende kalenderjaar of in de vijf daaraan voorafgaande kalenderjaren al eens is toegepast bij dezelfde jongere. Sinds 2019 is het aandeel herhaald beroep bij jeugdreclasseringsmaatregelen groter dan bij ondertoezichtstellingen. Bij ondertoezichtstellingen lijkt er sprake te zijn van een dalende tendens sinds 2017, terwijl er bij jeugdreclasseringsmaatregelen juist sprake lijkt te zijn van een stijgende trend. Het percentage herhaald beroep voor voogdij is in 2020 met 3,0 procent lager dan bij ondertoezichtstellingen en jeugdreclassering.

2.8.1 Percentage herhaald beroep¹⁾ jeugdbescherming en jeugdreclassering²⁾

	Jeugdreclasseringsmaatregelen	Jeugdbeschermingsmaatregelen: Ondertoezichtstelling	Jeugdbeschermingsmaatregelen: Voogdij
2016	8,6	9,9	2,8
2017	9,7	11,3	2,8
2018	9,8	9,8	2,2
2019	10,2	9,5	3,1
2020*	10,8	8,9	3,0

Bron: CBS.

¹⁾ Hierbij wordt teruggekeken naar de betreffende periode én de 5 daaraan voorafgaande kalenderjaren.

²⁾ Jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen gestart in betreffende periode.

[3] Volgens het woonplaatsbeginsel.

Auteur: Zoë Driessen, Stephan Verschuren

Publicatiedatum: 1-1-0001 01:00

Jeugdbescherming en jeugdreclassering 2020

Meer informatie

Meer informatie over jeugdbescherming en jeugdreclassering kunt u vinden op de website van CBS:

[Onderzoeksbeschrijving Beleidsinformatie Jeugd](#)

[Tabellen Jeugdzorg na 1-1-2015](#)

Privacy is een groot goed. Ook als je niks te verbergen hebt, heb je heel wat te beschermen. Het CBS is het Statistisch Bureau van Nederland dat onafhankelijk onderzoek uitvoert. Het CBS werkt bij elk onderzoek met strenge eisen om data op een veilige manier te verwerven, te verwerken en te publiceren en is transparant over de manier van werken en de methodieken.

Het CBS verzamelt gegevens van natuurlijke personen, bedrijven en instellingen. Dit is wettelijk vastgelegd in de CBS-wet en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Identificerende persoonskenmerken worden na ontvangst direct gepseudonimiseerd. Hierdoor kan het onderzoek alleen worden uitgevoerd op gegevens met een pseudosleutel. Bij publicatie zorgt het CBS er bovendien voor dat natuurlijke personen of bedrijven niet herkenbaar of herleidbaar zijn. Ook hanteert het CBS diverse maatregelen tegen diefstal, verlies of misbruik van persoonsgegevens. Het CBS levert geen herkenbare gegevens aan derden, ook niet aan andere overheidsinstellingen. Wel kunnen sommige (wetenschappelijke) instellingen onder strenge voorwaarden toegang krijgen tot gegevens met pseudosleutel op persoons- of bedrijfsniveau. Dit noemen we microdata.

Voor meer informatie, zie onze [website](#).

Jeugdbescherming en jeugdreclassering 2020

Begrippenlijst

Jeugdbeschermingsmaatregel (kinderbeschermingsmaatregel)

Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Het doel van de kindbeschermingsmaatregelen is het opheffen van de bedreiging voor de veiligheid en ontwikkeling van het kind. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.

Duur van de jeugdbeschermingsmaatregel

De duur van een jeugdbeschermingsmaatregel is de periode tussen de aanvangsdatum en de einddatum van de jeugdbescherming. In het volgende worden deze twee datums toegelicht.

Datum aanvang jeugdbeschermingsmaatregel

De datum van de eerste dag waarop de jeugdbeschermingsmaatregel geldt. De datum is vastgelegd in de beschikking en is gelijk aan de datum van de uitspraak van de kinderrechter.

Datum einde jeugdbeschermingsmaatregel

De datum van de laatste dag waarop de jeugdbeschermingsmaatregel geldt. De datum waarop de jeugdbeschermingsmaatregel daadwerkelijk beëindigd is.

Jeugdreclassering

Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

Duur van de jeugdreclasseringsmaatregel

De duur van een jeugdreclasseringsmaatregel is de periode tussen de aanvangsdatum en de einddatum van de maatregel. In het volgende worden deze twee datums toegelicht.

Datum aanvang jeugdreclassering

De datum van de eerste dag waarop de maatregel jeugdreclassering geldt. De datum is vastgelegd in het document waarin het besluit tot het inzetten van de maatregel is vastgelegd. Het gaat om de betekende beschikking die onherroepelijk is geworden.

Datum einde jeugdreclassering

De datum van de laatste dag waarop de maatregel jeugdreclassering geldt. De datum is vastgelegd in het document waarin het besluit tot het inzetten van de maatregel is vastgelegd.

Reden beëindiging maatregel

De reden waarom de maatregel voor de jongere is beëindigd:

Opties bij (voorlopige) ondertoezichtstelling:

- Bereiken meerderjarigheid jeugdige
- Tussentijdse opheffing: De maatregel wordt eerder beëindigd dan zoals is vastgelegd in de oorspronkelijke beschikking van de kinderrechter.
- Niet verlengd: Er is bij de rechter een verlenging van de maatregel aangevraagd, maar deze is niet toegekend.
- Beëindiging volgens plan: De termijn van de maatregel, zoals vastgelegd in de oorspronkelijke beschikking van de kinderrechter, is afgelopen en er is geen verlenging aangevraagd.

- Gezagsbeëindigende maatregel: De jongere wordt onder voogdij geplaatst.
- Overlijden jeugdige
- Voorlopige OTS naar OTS: De voorlopige ondertoezichtstelling wordt beëindigd en deze wordt omgezet naar een reguliere ondertoezichtstelling.

Opties bij (tijdelijke/voorlopige voogdij):

- Bereiken meerderjarigheid jeugdige
- Voogdij naar pleegouder
- Voogdij naar contactpersoon oftewel burgervoogd
- Herstel gezag: De ouders krijgen het gezag over het kind terug.
- Overlijden jeugdige

Opties bij jeugdreclassering:

- Beëindiging volgens plan: De termijn van de maatregel, zoals vastgelegd in de oorspronkelijke beschikking van de kinderrechter, is afgelopen en er is geen verlenging aangevraagd.
- Tussentijdse opheffing: De maatregel wordt eerder beëindigd dan zoals is vastgelegd in de oorspronkelijke beschikking van de kinderrechter.
- Overgang naar volwassenreclassering
- Terugmelding: De Gecertificeerde Instelling kan besluiten de zaak eerder te beëindigen in de volgende situaties: als de jeugdige niet te traceren is of zich niet aan de afspraken houdt of als het goed gaat met de jeugdige en de jeugdreclasserend besluit te stoppen met begeleiden.
- Nader besluit rechter: De rechter besluit dat het eerder genomen besluit niet wordt uitgevoerd. De jeugdreclassering wordt hiermee beëindigd.
- Overlijden jeugdige

Herhaald beroep

Een jeugdbeschermingsmaatregel wordt als herhaald beroep gezien, als de desbetreffende jongere in het betreffende kalenderjaar of in de vijf daaraan voorafgaande kalenderjaren al een maatregel van hetzelfde type heeft ontvangen. De volgende typen maatregelen worden daarbij onderscheiden: ondertoezichtstelling (al dan niet voorlopig) en voogdij (al dan niet voorlopig of tijdelijk). Een voogdijmaatregel bij een jongere die eerder een ondertoezichtstelling had (en andersom), wordt niet als herhaald beroep gezien.

Een jeugdreclasseringsmaatregel wordt als herhaald beroep gezien, als de desbetreffende jongere in het betreffende kalenderjaar of in de vijf daaraan voorafgaande kalenderjaren al een jeugdreclasseringsmaatregel heeft ontvangen (ongeacht het type maatregel).

Als er bij de start van een nieuwe maatregel al een maatregel van hetzelfde type loopt bij de jongere, wordt de nieuwere maatregel niet gezien als herhaald beroep, maar als een aanvulling van of uitbreiding op de al lopende maatregel.

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
-	(indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	Het cijfer is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
2020-2021	2020 tot en met 2021
2020/2021	Het gemiddelde over de jaren 2020 tot en met 2021
2020/'21	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2020 en eindigend in 2021
2018/'19-2020/'21	Oogstjaar, enz., 2018/'19 tot en met 2020/'21

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.
Verbeterde cijfers in de staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress
Centraal Bureau voor de Statistiek

Ontwerp
Edenspiekermann

Inlichtingen
Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2021.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.